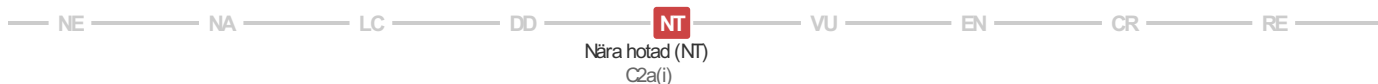

Bovista paludosa

Sumpäggsvamp

Storsvampar, Basidiesvampar

Klass: *Agaricomycetes*, **Ordning:** *Agaricales*, **Familj:** *Agaricaceae*, **Släkte:** *Bovista* (äggsvampar), **Art:** *Bovista paludosa* - sumpäggsvamp Lév. **Synonymer:** *sumpröksvamp*, *Bovistella paludosa* (Lév.) Lloyd

Kännetecken

En röksvamp med päronformad eller nästan rund, kortskaftad eller oskaftad fruktkropp 1–2,5 cm i diameter. Den är slät, först vit, sedan gulnande med avflagnande yttre vägg. Den har en välutvecklad, steril basaldel. Inuti är den först vit sedan olivbrun. Vid mognandet öppnar sig svampen med en oregelbundet flikig por.

Utbredning och status

Sumpäggsvamp är funnen i hela landet, även i fjällen, men utbredningen är ojämn och främst koncentrerad till trakter med kalkhaltiga jordar. 60 kända aktuella lokaler i landet (2005). Det verkliga antalet lokaler i landet bedöms inte överstiga 200, vilket motsvarar ungefär 900 genetiskt unika mycel (bedöms motsvara 9 000 individer enligt IUCN:s definitioner). Arten växer i en synnerligen väl genomsokt miljö. Ett fåtal fynd är kända från Norge och Finland men den saknas i Danmark. Den är sällsynt och flerstädes akut hotad i hela Europa. Den förekommer även i västra Himalaya och i de arktiska delarna av Kanada.

Ekologi

Nedbrytare som bildar fruktkroppar enstaka eller i små grupper, bland mossor i rikkärr, gärna tillsammans med dvärglumner, axag, myrbräcka, kärrknipprot och andra arter som är typiska för miljön. Flera växtplatser utgörs av källkärr. På de kända lokalerna uppträder som regel fruktkroppar på några till fem platser. Varje plats rymmer troligtvis en genetiskt unik svampindivid (genet) som ofta fragmenteras till uppemot 10 frilevande, men genetiskt identiska mycel (rameter, motsvarar IUCN:s definition av individ). Fruktkropparna är kortlivade, men markmycelet kan ha lång livslängd, flera decennier, eller mer.

Hot

En fortlöpande minskning pågår p.g.a. att de kärrmarker där arten förekommer, som förr slogs eller betades, nu växer igen. Omfattningen är dock svår att bedöma. Växtplatserna hotas av torrläggning och av igenväxning eftersom de kärrmarker där arten växer förr slåttrades eller betades. I vissa delar av landet är avfallsdeponering ett reellt hot.

Åtgärder

Rikkärr är en skyddsvärd naturtyp som generellt bör vara undantagen från dikning. Ett betryggande antal av sumpröksvampens växtplatser bör därutöver också ges ett formellt skydd. Vid skötselns planering bör man ta hänsyn till den äldre markhistoriken.

Övrigt

Utländska namn – NO: Myrrøyksopp, FI: Lettotuhkelo.

Litteratur

- Björkbäck F. & Gustafsson L-Å. 1979. Sumpröksvampens, *Bovista paludosa*, utbredning i Sverige. *Svensk Bot. Tidskr.* 73: 537–544.
- Bohlin, A. 1992. Kärret vid Mularpsbäcken i Västergötland. *Svensk Bot. Tidskr.* 86: 357–363.
- Dahlberg A & Croneborg H. 2003. *33 threatened fungi in Europe - Complementary and revised information on candidates for listing in Appendix I of the Bern Convention.* (www.artdata.slu.se/Bern_Fungi/Bern_Fungi.htm)
- Ryman, S. & Holmåsen, I. 1984. *Svampar. En fälthandbok.* Interpublishing, Stockholm.

Författare

Karin Bohlin 2001.